

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΣΤ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2191	Κυριακὴ τῆς Σαμαρείτιδος (Ἰω. 4,5-42) 26 Μαΐου 2019 πρωὶ	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
---	---	---

Ἡ ἀληθινὴ λατρεία

«Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» (Ἰω. 4,24)

Στενός, ἀγαπητοί μου, πολὺ στενός, ἦταν ὁ θρησκευτικὸς ὀρίζοντας, μέσα στὸν ὁποῖο ζοῦσε ὁ ἀρχαῖος κόσμος, πρὸ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ. **Τὰ ἔθνη**, ποὺ δημιουργήθηκαν μετὰ τὸν διασκορπισμὸ ποὺ προκάλεσε ὁ πύργος τῆς Βαβέλ, ἀντιλαμβάνονταν τὸ θεὸ ἢ τοὺς θεοὺς, ποὺ λάτρευαν κατὰ τόπους, σύμφωνα μὲ τὰ ἀνθρώπινα δεδομένα, μέσα δηλαδὴ στὰ γνωστὰ σ' αὐτοὺς μέτρα. Δὲν μπορούσαν νὰ σκεφτοῦν κατ' ἄλλο τρόπο, ἢ σκέψι τους δὲν διέθετε ἄλλα περιθώρια. **Περιώριζαν τὸ θεῖο σὲ ὠρισμένους τόπους**, σὲ χώρους ποὺ μόνοι τους, μὲ ἀνθρώπινη ἔμπνευσι, εἶχαν συμφωνήσει καὶ εἶχαν καθιερώσει γιὰ τὴ λατρεία του. Φαντάζονταν λοιπὸν, ὅτι μόνο ἐκεῖ, στοὺς τόπους αὐτούς, ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὸ θεὸ του καὶ νὰ τὸν λατρεύσῃ.

Καὶ καλὰ οἱ εἰδωλολάτρες, ποὺ ὅπως γνωρίζουμε ἀπὸ τὴ μυθολογία ἔπλαθαν τοὺς θεοὺς καὶ τὶς θεές κατὰ τὴν ἀφελῆ τους νοοτροπία καὶ ἀπέδιδαν σ' αὐτοὺς ὅλες τὶς ἀνθρώπινες ἀδυναμίες. Ἀλλὰ κι αὐτοὶ **οἱ Ἰσραηλίτες**, ποὺ εἶχαν δεχτῆ κατὰ χάριν τὴν ἀποκάλυψι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, δὲν εἶχαν ξεφύγει ἀπὸ τὸν περιορισμὸ αὐτόν. Στὰ χρόνια τῆς παλαιᾶς διαθήκης ὁ Κύριος ἄφηνε σκοπίμως τοὺς πιστοὺς του νὰ σκέπτονται ἀκόμη ἔτσι. Δὲν ἦταν ὠριμη ἢ ἀνθρώπινη ἀντίληψι νὰ δεχτῆ τὴν πλήρη ἀποκάλυψι. Γι' αὐτὸ στὸν Ἰσραήλ, γιὰ νὰ μὴ γλιστρήσῃ καὶ ἐπιστρέψῃ πάλι κι αὐτὸς στὴν εἰδωλολατρία τῶν γειτονικῶν του λαῶν, ὁ Θεὸς εἶχε ὀρίσει νὰ ὑπάρχῃ ἓνα κέντρο λατρείας, ἓνας ναὸς καὶ ἓνα θυσιαστήριον. Ἀργότερα, στὰ χρόνια τῆς καινῆς διαθήκης, ὁ ἐνανθρωπήσας Θεός, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, θὰ καταργοῦσε τοὺς περιορισμοὺς αὐτοὺς καὶ θὰ ἄνοιγε τὴ σκέψι τῶν πιστῶν στὴν πλήρη ἀλήθεια.

Μὲ τοὺς Ἰσραηλίτες στὸ σημεῖο αὐτὸ συνέπιπτε καὶ ἡ πίστι ὅσων προέρχονταν ἀπὸ αὐτούς, ὅπως ἦταν **οἱ Σαμαρείτες**. Καὶ οἱ Σαμαρείτες δηλαδὴ, παρὰ τὶς ἄλλες διαφορὰς ποὺ εἶχαν μὲ τοὺς Ἰουδαίους, πίστευαν κι αὐτοὶ ὅτι ἓνας μόνον συγκεκριμένος τόπος πρέπει νὰ ὑπάρχῃ γιὰ τὴ λατρεία τοῦ Θεοῦ. Οἱ Σαμαρείτες εἶχαν τὸ ὄρος Γαριζίν, ὅπως οἱ Ἰουδαῖοι εἶχαν τὸ ναὸ τῶν Ἱεροσολύμων, ὅπως οἱ καὶ πρόγονοί μας ἀρχαῖοι "Ἕλληνες εἶχαν τὸν Ὀλυμπο καὶ ἄλλοι λαοὶ τοὺς ναοὺς των.

Ὅχι ὅμως μόνον ὁ τόπος, ἀλλὰ καὶ ὁ **τρόπος**, μὲ τὸν ὁποῖο ὁ ἀρχαῖος κόσμος λάτρευε τὸ θεῖον, φανέρωνε πόσο περιορισμένες καὶ ἀτελεῖς ἦταν οἱ ἀντιλήψεις του περὶ Θεοῦ. Πομπῶδεις θρησκευτικὲς πανηγύρεις, ποικίλες θυσίαι ζώων καὶ καρπῶν, μὲ θορύβους καὶ μουσικὲς καὶ κρότους, μὲ καπνοὺς καὶ κνῖσες ποὺ γέμιζαν τὸν ἀέρα· γίνονταν ἀκόμη καὶ ἀνθρωποθυσίες, μέχρι καὶ ὄργια καὶ ἀκολασίες! Νὰ μὲ ποῖο τρόπο λάτρευαν οἱ ἀρχαῖοι τοὺς θεοὺς των. Ταλαίπωρος κόσμος!

Ἀλλὰ ὁ **Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός**, ἀγαπητοί μου, ἔρχεται καὶ θραύει τὰ δεσμὰ τῆς θρησκευτικῆς ἀμαθείας, διανοίγει εὐρὺ - εὐρύτατο τὸν ὀρίζοντα τῆς θρησκείας καὶ καλεῖ ὅλα τὰ ἔθνη ν' ἀκούσουν τὴ φωνὴ του, αὐτὸ ποὺ λέει σήμερα στὴν Σαμαρείτιδα ἐκεῖ στὸ φρέαρ τῆς Συχάρ· «Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» (Ἰω. 4,24). Τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Χριστοῦ, ποὺ μὲ ἔκπληξι καὶ πνευματικὸ ἴλιγο ἀξιώθηκε ν' ἀκούσῃ γιὰ πρώτη φορὰ μιὰ ἀμαρτωλὴ γυναίκα, αὐτὰ τὰ λόγια μετὰ ἀπὸ λίγα χρόνια, καθὼς τὰ πῆραν οἱ ἀπόστολοι καὶ κήρυκες τῆς ἀληθείας καὶ τὰ διέδωσαν παντοῦ, γκρέμισαν σὰν σεισμὸς τὰ θυσιαστήρια καὶ τοὺς ναοὺς τῶν εἰδώλων τοῦ ἀρχαίου κό-

σμου και ἐγκαθίδρυσαν μία **νέα λατρεία**· αὐτὴν ποὺ ἄρμοζε στὸν μόνο Θεὸ και ἐξύψωνε τὸν ταλαιπωρημένο ἄνθρωπο, λατρεία πνευματική, ἀγία, ἀληθινή, ἀνώτερη ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν ὑπάρχει ἄλλη.

«**Πνεῦμα ὁ Θεός**». Ὁ Θεὸς δὲν εἶνε εἶδωλο, ποὺ κατασκευάζεται ἀπὸ ἀνθρώπινα χέρια και τοποθετεῖται σὲ ὠρισμένα μέρη· δὲν εἶνε ἄνθρωπος, ποὺ σωματικά ἔχει μύριους περιορισμούς και πνευματικά μύριες ἀδυναμίες· δὲν εἶνε ἡμίθεος, ποὺ ἡ ἀνθρώπινη φαντασία τὸν τοποθετεῖ ἄλλοτε στὴ γῆ και ἄλλοτε στὰ οὐράνια σώματα· δὲν εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς πολλοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου, ποὺ ἐπινοήθηκαν γιὰ νὰ κολακεύουν τὰ ἀνθρώπινα πάθη. Εἶνε πνεῦμα, δηλαδὴ ἀσώματος, τοῦ ὁποίου ἡ παρουσία δὲν ἐμποδίζεται ἀπὸ ἀποστάσεις και ἐμπόδια, οὔτε ἀπὸ βουνὰ οὔτε ἀπὸ θάλασσες οὔτε ἀπὸ σύννεφα ἢ κάτι ἄλλο, ἀλλὰ ἐκτείνεται παντοῦ. Ἄν τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, τὸ ἀσώματο αὐτὸ μέρος τῆς ὑπάρξεώς μας, μπορεῖ μὲ τὰ μέσα ποὺ διαθέτει και ἐφευρίσκει νὰ ἐπικοινωνῆ καθημερινῶς μὲ μακρινὲς ἀποστάσεις και νὰ μεταδίδῃ τὴ φωνή του στὰ πέρατα τοῦ κόσμου, πόσω μᾶλλον ὁ δημιουργὸς τοῦ πνεύματος τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Θεός, τὸ ἄπειρο Πνεῦμα! Βρίσκεται παντοῦ και ἀκούει ἀμέσως τὶς προσευχὲς τῶν παιδιῶν του. Ὡς πνεῦμα, τὶς ἀκούει ἀπὸ ὅπουδήποτε και ἂν προέρχονται, και συλλαμβάνει και τὸν ἀσθενέστερο ψίθυρο τῶν χειλέων μας και τὴ μυστικώτερη κραυγὴ τῆς καρδιᾶς μας και τὸν πιὸ βαθὺ πόθο μας.

«**Πνεῦμα ὁ Θεός**». Ἐπομένως και αὐτοὶ ποὺ τὸν λατρεύουν, «οἱ προσκυνοῦντες αὐτόν», πρέπει νὰ τὸν λατρεύουν «**ἐν πνεύματι**», διὰ τοῦ πνεύματός των, μὲ ψυχικὴ συμμετοχή, ὄχι τυπικά και μηχανικά. Τὸ πνεῦμα μας, ἡ ψυχὴ μας, ἡ καρδιά μας, εἶνε ὁ ναὸς μέσα στὸν ὁποῖο τὸν λατρεύουμε, εἶνε τὸ θυσιαστήριο ἐπάνω στὸ ὁποῖο ὁ πιστὸς καλεῖται νὰ προσφέρει κάθε στιγμὴ τὴ θυσία του, τὴν ὑπακοὴ στὸ ἅγιο θέλημά του μὲ ἐκκοπή τοῦ δικοῦ του θελήματος. Καὶ ἂν ἀκόμη οἱ ἀντίθεες δυνάμεις μπορούσαν νὰ καταστρέψουν ὅλους τοὺς ναοὺς τῆς Ὁρθοδοξίας, τὰ κτήρια, γιὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν ἐξωτερικὴ κοινὴ λατρεία –ποὺ εἶνε συνέπεια και ἐκδήλωσι τῆς ἐσωτερικῆς μυστικῆς λατρείας–, ὁ Χριστιανὸς και πάλι θὰ ἔχῃ τὸ μέσο νὰ λατρεύῃ τὸν οὐράνιο Πατέρα· διότι τὸ μέσον αὐτὸ εἶνε ἀσύλληπτο ἀπὸ κάθε ἀνθρώπινη ἀστυνόμευσι και παρεμπόδισι. Θὰ τὸν λατρεύῃ και θὰ τὸν δοξάζῃ ὅπως λέει ὁ Παῦλος, «**ἐν τῷ πνεύματι**» του (Α' Κορ. 6,20), ποὺ θὰ

τὸ ἐξαγιαζῇ, θὰ τὸ καθαρῶς και θὰ τὸ λαμπρύνῃ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο.

«**Ἐν πνεύματι και ἀληθείᾳ**». Μιὰ ψυχὴ καθαρισμένη ἀπὸ τοὺς μολυσμοὺς τῆς ἁμαρτίας ὑψώνεται σὲ λατρεία τοῦ Θεοῦ ἀληθινή, πραγματικὴ, οὐσιαστικὴ. Ἡ λατρεία αὐτὴ δὲν εἶνε μόνο ἕνας ξηρὸς τύπος, χωρὶς ζωὴ και οὐσία, τύπος ποὺ μοιάζει μὲ λαμπρὸ ἔνδυμα ποὺ καλύπτει ἕνα πτώμα ἀποσυντεθειμένο.

Βαθειὰ τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Αὐτὰ ἀνύψωσαν τὴ λατρεία τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ σὲ τέτοιο σημεῖο πνευματικότητος, ὥστε ὁ κόσμος νὰ τὰ μελετᾷ μὲ αἰώνιο θαυμασμό. Ἐκπέμπουν τέτοιο **φῶς ἀληθείας**, ὥστε κι αὐτὸς ὁ διαβόητος Ἑρνέστος Ρενάν (1823-1892), ὁ πολέμιος τοῦ Χριστιανισμοῦ, σταμάτησε μὲ σεβασμὸ μπροστὰ τους, ὅπως στέκεται κανεὶς μπροστὰ σ' ἕνα μνημεῖο τέχνης, και εἶπε·

«Ὅταν ὁ Ἰησοῦς διακήρυξε τὸ “**Πνεῦμα ὁ Θεός...**”, (ἀπεδείκνυε ὅτι) ἀληθινὰ ἦταν Θεοῦ Υἱός. Τὰ λόγια του αὐτὰ ὑπῆρξαν ὁ θεμέλιος λίθος, ἐπάνω στὸν ὁποῖο θὰ στηριζόταν τὸ οἰκοδόμημα τῆς νέας θρησκείας. Ἰδρυσσε τὴν καθαρὴ λατρεία, χωρὶς περιορισμοὺς πατρίδος, χωρὶς τοπικά και χρονικά ὄρια και δεσμεύσεις, τὴ λατρεία πρὸς τὴν ὁποία θὰ ἐλκύωνται ὅλες οἱ φωτισμένες ψυχὲς μέχρι τὴ συντέλεια τῶν αἰώνων. Τὴν ἡμέρα ἐκείνη (ὅταν δηλαδὴ εἶπε τὰ λόγια αὐτὰ ὁ Ἰησοῦς), ἡ θρησκεία του δὲν ἔγινε μόνο ἡ ὡραία θρησκεία τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλὰ ἀποδείχθηκε ὅτι εἶνε και **ἡ ἀπόλυτη, ἡ πανανθρώπινη θρησκεία**. Ἐὰν δὲ και σὲ ἄλλους πλανῆτες ὑπάρχουν ἄνθρωποι θρησκεύοντες, ἡ θρησκεία τους δὲν μπορεῖ νὰ εἶνε διαφορετικὴ ἀπὸ ἐκείνην ποὺ διακήρυξε ὁ Ἰησοῦς δίπλα στὴν πηγὴ τοῦ Ἰακώβ».

* * *

Ἄλλα δὲν ἀρκεῖ, ἀγαπητοί μου, νὰ ὁμολογῇ εἶτε ὁ Ἑρνάν εἶτε κάποιος ἀπὸ μᾶς, ὅτι ἡ λατρεία, ποὺ καθώρισε ὁ Χριστὸς εἶνε ἡ ἀνώτερη ἀπ' ὅλες τὰς λατρεῖες τοῦ κόσμου. Πρέπει και νὰ τὴ ζήσουμε. Ἄν τὴ **ζήσουμε μὲ συνέπεια**, τότε και ἐκ πείρας θὰ πεισθοῦμε, ὅτι δὲν ὑπάρχει κάτι ὡραιότερο στὸν κόσμον αὐτὸν ἀπὸ τὸ νὰ λατρεύῃ ὁ ἄνθρωπος τὸ Θεὸ «**ἐν πνεύματι και ἀληθείᾳ**».

Καθάρισε λοιπόν, ἀδελφέ, τὴν ψυχὴ σου, θυσίασε στὸ βωμὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ τὰ πάθη και τὶς κακίες σου, ἄγνισε τὴν καρδιά σου, λάμπρυνε τὴ διάνοιά σου μὲ σκέψεις θεάρεστες· και τότε **θὰ εἶσαι κ' ἐσὺ προσκυνητῆς** σὰν ἐκείνους ποὺ «**ζητεῖ ὁ Πατὴρ**» ὁ οὐράνιος (Ἰω 4,23).

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**